

دین غیر اختیاری بر فلسفه؟ فلسفه اختیاری بر دین

فلسفه محمدرضا علی

معارضه همدت، لا قیاره همدت

فلسفه حاضره

قانت

مندرجات : انسان فلسفه‌ای — قانت — قانتک اسسوا، —
عقل مجرد حقنده تدقیقات و امتنان علم — فکر نه عالم
مکمل و تک تدقیق و تعلیلی — علم مافوق الطبیعه چگونه ؟ — روح کائنات
والله حقنده قانتک مطلقه — عقل عملی و اخلاق — صنعت .

— مابعد —

عقل عملی تک تنقیدی و اخلاق

قانت کوره عقلک ایکی نوع توصیه‌سی وارد . بو توصیه‌لردن بر قسمی شرطی دیگر قسمی شرطی مزدر . مثلاً : « اگر صحیحی ایسترایسه که اعتدال اوزره حرکت ایت » توصیه‌سی شرطی بر توصیه‌در که اولاً وصولی ایجاب ایدن غایبی و صوکره اوغاییه وصول ایچون لازم کلن شرطی انسانه کوستریور . حالوکه بعضاً انسانک غایبی‌سی یلمدن تنقیب اتمک مجبوریتمده اولدیغی اصولورده وارد . چونکه برنجی توصیه‌ده مطلقاً بر منفعت کوزده تيامش اولاجنی جهتله اونده قطعیت و حسی بر اساس اخلاق اوله‌ماز . اخلاقده کی وظیفه اساسی آنجق ایکنجی قسمدن یعنی بلا شرط توصیه‌لردن ظهور ایدر . مثلاً : « سن حریت شخصی که حرمت اتمک مجبورسک » دینلدیکی زمان بوراده کی حرمت بلا شرطدر . ایشته وظیفه دیمک بویه بر غایه طولانیسیله انسانه تأمین فائده ایدن شرطلرله دکل بلکه دوغرودن دوغرویه فائده بخش ایدن بر توصیه ودها دوغروسی شرطیله غایبی بر برندن آریله میان بر حالدر .

بو بیاندکدن صوکره صیره بذاته بر قیمت مطلقه مالک بولنان و بناءً علیه طبیعتیه بزم ایچون بر غایه تشکیل ایدن وظیفه کایر ، بو نه‌در ؟ و فصل تعین ایدر ؟

قانت کوره بودنیسانک کرک داخلنده و کرک خارجنده قیمت مطلقه‌نی حائر آنجق برشی واردر که اوده اراده حقیقه و محاکمه حره‌در . و محاکمه حره‌نک براسمده حسن نیت در . « حسن نیت ده کی اییلک اونک نه نتایجنده و نه‌ده تعقیب ایتدیکی غایه‌ده دکلدر ، بلکه بالذات کندیسندنه یعنی حسن نیت اولمسنده‌در . اوله‌بیلیر که حسن نیت‌له دوشونیلش بر ایشی یاتمه

دهشتی بر مانع ظهور ایدر و بویه بر تصور موقع فعله چیه ماز . بوندن طولانی حسن نیت صاحبك هیچ برشی غائب ایتمه‌سی لازم کایر ، چونکه یوقاریده‌ده سوبلندیکی کبی حسن نیتك قیمتی کندیسندده در نتیجه‌سندده دکلدر . چیه جق نتیجه‌ك فائده‌لی ویا فائده‌سز اولمسی اوکا نه یکی بر قیمت علاوه ایده‌بیایر ، نده موجود قیمتندن بر قسمتی تقیص ایده‌بیایر .

حسن نیت اساساً غایت حر اولدینی جهته‌له کندندن باشقه هیچ بر شیئه مدیون اولمدینی کبی عقلی و محاکموی اولدینی جهته‌له کندیمی کبی حر و عقلی دیگر ارزولر ایلده توافقی حالنده بولنور . ایشه شو صورتله تعین ایدن حریت مطلقه شخصدن دخی آریله ماز ، چونکه بالذات شخصدر . اشیا اویله نسی بر قیمت مالکدر که حساب و مقایسه اولنه‌بیایر ؛ حالوکه اشخاص عقل و حریت مالک اولدینی جهته‌له حساب و مقایسه اولنه‌ماز ، بتون انسانلر یکدیگرینه مساویدر . شمدی اخلاقی تشکیل ایتمکی دوشونه‌لم ؛ مادامکه عقلی و محاکموی بر اراده مالکیز ، بونک ایسه بر قیمت حقیقه‌سی وارددر ، بناء علیه بر اساس اخلاقی تشکیل ایده‌بیله جک قانون شو شکلده اولور : « حر و عقل و محاکمه صاحب اولنی ایستیه جکسک ! » شمدی بوراده ایکی مسئله وار : حریتی ، عقل و محاکمه‌ی امر ایدن دخی ینه حریت و عقل و محاکمه‌در . شو حالده قانون اخلاقی اساساً حر اولان بر شخصه ینه حریت توصیه ایدیور ، دها دوغروسی عقل و حریت کندی کندی توصیه ایدیور و خارجی مانعه‌لردن کندی قور تارمق ایسته‌بور . دیمک که غایه‌سی ینه کندیمی اولدینی کبی قانونی‌ده ینه کندیسندن چیقور . بو قانون اخلاقیده ، اجرا ایله حریت ، قوه تشریعه ایله قانون ، واضع ایله موضوع هپسی عینی نقطه‌یه سوق ایدلمش و برلشدیرلمشدر . قانت فلسفه‌سندده (Autonomie) تسمیه ایدیلن نظریه بودر . اگر بویه اولیوب‌ده حریت آری ، غایه‌سی دخی آری اولسه ایدی بوندن چیه جق نتیجه اجنبی بر قانونه تبعیت و دها دوغروسی اسارت اولوردی . بویه بر قانون ایسه (hétéronomie) تسمیه اولتوردی .

حریتك اوصاف قطعه‌سندن قانتك استحصال ایتدیکی قانون اخلاقی نهایت شو شکله کیردی : « اوصورتله حرکت ایت که دائماً حریتك و عقل محاکمه ک حاکم اولسون . یعنی کرک سند ، کرک دیگر لرنده برغایه حاکمه کورمک ایجاب ایتدیکی زمان بوغایه آجق انسانیت اولسون . » دیگر انسانلر دخی طبقی بزم کبی حریت و عقل و محاکمه مالک اولدیلرندن بزم ایچونده اونلر بر غایه‌در . و هیچ بر زمان واسطه اوله‌مازلر . ایشه اسارتك بوتون شکللرینك ممنوع و شایان نفرت اولسنك سبی بودر . بو صورتله نظاردقته آلمان فردلردن متشکل برملت دخی عینی اوصافی حائرر و طبقی روسونك دیدیکی کبی بویه ملتدرده فرد هم واضع قانون هم قوه اجراییه صفتلرینی جامعدر ؛ هم حکمدار ، هم تبعه‌در .

مطالعاتی بو نقطه‌یه قدر کتیرن قانت میداننه چیقاردینی قانون اخلاقی بی برکوره ده‌ا تعدیل ایتمش و آتیده‌کی شکله صوقشدر : « حریت و عقل و محاکمه مملکتیده هم واضع قانون هم ده تبعه‌سک ، اوکا کوره حرکت ایت ! » .

شمدی مسئله‌نک جهت تطبیقیه‌سنه کله‌م : عالم حیاته‌ده افعالمزک بو قانونه توافق ایدوب ایتدیکنی نصل آ کلایه جغز ؟ قانت بونک ایچون‌ده بر واسطه سویلور . هر هانکی بر فعلک قانون اخلاقیه موافق اولوب اولدینی اکلامق ایچون عمومک اوفعل حق‌ده‌عینی رأی ویرمی لازمدر . مثلاً : اماتی کندینه مال ایتک ، مال ایدن کیسه‌نک عقل و محاکمه‌سنه نظراً مفید بر قانون کی تلقی ایدلسه‌ده دیگر انسانره و بالخاصه امانت ایدن کیسه‌یه نظراً هیچ برزمان مفید بر قانون حکمنی اکتساب ایده‌مز . بناءً علیه ایشلریمز عموم نظرنده فائده‌لی اولدینی تقدیرده قانون اخلاقه موافق و عکس‌حالده مغایر اولور . بوندن ده بر قانون چیقورکه اوده : « افعالک عموماً قبول ایدیه‌یله جک فعللردن اولسون » قانونی در .

قانتک فلسفه اخلاقیه‌سی شوصورتله خلاصه اولنه‌ییلیر : « کندی حریتک و دیگر کیسه‌لرک حریتنه حرمت ایت ؛ چونکه حریت بر واسطه دکل بر غایه‌در و بالذات بر قیمتی حائزدر ، تعییر آخرله شخص بشر بر حرمت مطلقه‌یه شایسته کورلیدر . بو خصوصده کرک کندی شخصمزر و کرک سائر اشخاص تمامیه مساویدر . »

قانتنه کوره شخصه اولان حرمت مطلقه و وظیفه‌نک اساس اخلاقیسی اولدینی کی حقلک دخی اساس اخلاقیسنی تشکیل ایدر .

ایکی نوع وضع قانون واردر ، بری اخلاق و داخلی دیگر بر عدلی و بناءً علیه خارجی در . بو ایکی وضع قانون آراسنده کی اختلاف ؛ حق ایله اخلاق آراسنده‌ده کندی کی کوستر ، حق مدنی و سیاسی قوانینک اساسی تشکیل ایتدیک کی انسانلرک وظیفه خارجی‌لرینه و بو معاملات یوزندن حادث اولان وسائط جبریّه‌ده تطبیق اولور . شو تعریفه کوره حق ایکی اراده آراسنده کی مناسبت ، ایکی حر شخص آراسنده کی تعارضدر . تعییر آخرله حق حریتلرک یکدیگرینه قارشی حرمت متقابله‌سیدر . بو تفصیلاتدن آتیده کی قانون ظهور ایدر : « حرکات خارجی‌کده ایله برطرز طوت که سنک حریتک دیگرلرینک حریتله تعارض دکل توافق ایتسون . »

قانت هر حقدن برده واسطه جبریّه تفرع ایتدیکنی سویلور ، فی الواقع حریته مانع اولان شیلری جبراً ازاله دخی نتایج حریتدن بریسی در ، بناءً علیه حقه موافقدر . مثلاً : آلاچقینلک بورجلیه قارشی وسائط جبریّه استعمال ایتسی بورجلینک حریتنه منافی دکل بلکه موافقدر . چونکه بورجلی بو مثللو حرکت اولدن رضا کوسترشددر ، دیمک اولورکه اجرا

ایدیلن وسائط جبریه بی آلاچقلى بورجلى كندى، بلكه بورجلى كندى كنديسنه اجرا ايدىيور. قانتك اك زياته اهميت ويرديكى حقلردن بريسي ده حق ملكيتدر. بر ماله خصوصيله حال حاضرده استعمال اتمه مكده اولديغمز برشيئه نصل ونه حقله صاحب اوليورز؟ قانتك نظرانده بتون انسانلر اساساً مشترك برصورتده ارضك صاحبي ايديلر واو ارضي ايسته دكلرى كي قوللا. نغمه مأذون بولتيورلردى. فقط بر طاقم منازعات، متقابل مدعيات بو مشترك استعمالى امكانلر برحاله كتيردى، مختلف افراد حقلردن واز بكديلر، ياخود حقلرني ديكر حقوق ايله مبادله ايتديلر وبوصورتله اموال واراضى برقسم قليك يذبضطنه كچدى.

حقوق بين الملله كانجه قانت بو خصوصدهده حقوق مدنیه نك اساسلريني ذكر ايدىيور. ملتلر كندى حقوق مدنیه لرينه مالاك انسانلردن متشكل اولديني جهتلله آرالزنده ينه عين حقوق جاريدر دييور، بر طاقم منازعاته وبو منازعاتك مخاربه طريقيله حلنه كانجه بوني ده اشخاصك منازعاته توفيق ايدهدرك بك طبيعي بوليور. مخاربتي رفع ايتك ايچون فردلر آراسنده كي مناسبات حقوقيه نك ملتلر آراسنده دخي تأسيسني توصيه ايدىيور ونهايت صلح مؤيدك تأسيس ايچون چاليشميني انسانلره بروظيفه علويه اولق اوزره كوسترييور. اساساً كنديسي بو خصوصده بر پلان ترتيب ايتش وصلح مؤيده اساس اولق اوزره آتيدكه شرطلري وضع ايلشدرد:

۱ — بويوك وكوچوك هيچ بر حكومتك اراضيسي ديكر حكومت طرفيدن نه ظفر، نه ميراث، نه مبادله، نه سايش، نه هبه صورتيله آلميه جقدر.

۲ — دائمي اردولر تدريجاً لغو اولنه جقدر.

۳ — هر هانكي بر ملكك داخلي ايشلرينه مسلحاً مداخله ممنوعدر.

۴ — هر دولت مطلقاً جمهوريت صورتيله اداره اولمليدر، چونكه مقاوله اجتماعيه نظريه. سنك يكانه تعليلي بو اولديني كي افرادك حریت ومساواتنه اك زياته تأمين حرمت ايلين اصول ينه بودر.

۵ — حقوق اشخاص؛ مستقل بر قوفندهده راسيون وقوى براتحاد اقوام اوزرينه مؤسس اولمليدر. بوقيل فدهده راسيونلر مختلف حكومتلر آراسنده طبق اسويچردهده اولديني كي حل مسائل ايدجكلردر.

عجبا بوكي شرائط اوزرينه مؤسس بر صلح خيالي دكيدر؟ قانت بوكا خير دييور و، تدريجاً ميدان حقيقته حقيقه جغني سويليور. چونكه اونك فكر نجه بوقيل نتايج يالكز حقل دكل عين زمانده منفعتكده نتيجه ليدر، بر كون كله جكدر كه منافع اقتصاديه مخاربه بي غير قابل برحاله كتيره جكدر، انسانلرده كي احتراصك مقانيزمه سي دخي صلح مؤيدى تأمين ايديجي بر ماهيتدهدر.

قانت نظرانده صنعت

صنعت، نظری علم ایله عملی اخلاق آره سنده برکذرکا هدر. «حسینیه عاذه محاکمه و تصورک تنقیدی» نام کتابنده قانت بو خصوصده کی اساسلری برر برر شرح و تفسیر ایگشدر. علمک موضوعی حقیقت مجرده، اخلاقک موضوعی خیر متعدی، صنعتک موضوعی دخی بو ایکی آنها بینی وصل ایدن حسندر.

دنیه بیلیر که قانت حسنی اخلاقیته و بناء علیه اشکال حیاتیته کی وسائط حریره نک بر تظاهر تمثالیسی کی تلقی ایلدور، تصورات و حسیات حسنییه اساساً حسبی و بالتیجه بوتون ارزولردن معراء بالجمله تمایلات حسیه دن بری و تکمیل منافع شخصییه حساباتندن اوزاقدور. موضوع حسن دخی صنی بر اصول، دوشونیش بر غایه، حساب ایدیش بر تنظیم اقسام اولمقدن چوق آیری در. حقیقی حسن بر غایه به مربوط دکل بلکه حر و ذی حیات اولور.

حسن؛ معین و نهایته ایرمش اشکال تحتنده تظاهر ایدر. عالی؛ ایسه نامتاهیده در. خصوصیه قانتیه کورده، عالی طبیعتده دکل بلکه او طبیعتی تماشا ایدن کیسه نک ذهنتده موجود در. طبیعتده دیگر شیلر ایله مقایسه ایدیله میه جک درجه ده بویوک هیچ برشی اولمیدی کی اونک عکسی دخی موجود دکدر. فرضا اوقیانوس دیگر غایت کوچوک بر شیه نظر آ غایت بیوک دخی کورونسه عالی برشی تشکیل ایده مز. بناء علیه بر شیه نک عالی اولسی یوقاریده ده سویلدی کمز کی اونی فرض ایدن کیسه نک حسیاتیه نظر آدر.

حسن حسنی؛ بسیط و هیچ برکدرله قاریشمه مش بر حسن در، حالوکه عالیک حسنی اکثریا مالحلیا ایله قاریشیدر. عالی برشی ایلك اول بزمدهش کورونور. چونکه شخص صمه پک زیاده فائق و روحه برکابوس و بریجی درجه ده در. فقط آرادن برمدت کچد کدن صوکره بزعالی عدایتدی کمز شیدی ذهناً کچر و حقیقی نامتاهیت قاریشیمده اونی عدمه ایندیررز؛ و بو صورتله مادی کوچو. کله کمزه قارشی معنوی براحمیت کسب ایدره نک ایلك کدری متعاقب غریب بر نمونیتله متسللی اولورز. خلاصه، قانتک حسن و عالی حقدده کی شونظریه لری اوزرینه کرک حسنیاتده و کرک فلسفه نک سائر شعباتده یکی بر ترقی مشهود اولمش، یکی بر ساحه تبع آچیلمشدر. علم کی، فضیلت کی صنعت دخی بزده وجدان حریتی انکشاف ایتدیرمه کساعی در که قانت بونلردن فلسفه سنک موضوعی تشکیل ایگشدر.

فانتك فلسفه‌سندك بويوك خطاء، حريتى واراده‌يى علوى واسرار انكيز براس اولوق اوزره كوسترمى وزمان ومكندن خارج ابدى، غير قابل فهم بر صورتده تاقى ايتميدر. قانت بر طاقم اعتقادات باطله‌يى ييقان ايلك بويوك فيلسوفدر. بونكه برابر كندى فلسفه‌سى بوقيل اعتقاداتدن تماميله قورتيله مامش واسكى مافوق الطبيعى اتخيلرك جوهرلى، مثللى يرينه اوده بر طاقم ماهيتلر، مريتلر وضع ايتمكدن كندى آله‌ماه‌شدر؛ وظيفه‌دن بحث ايدر كن بونى دخى اسرار انكيز برحاله سوقار. فانتك خلفلى بوفلسفه تنقيدى يى يواش يواش بولندى موقع خيالىدن اينديره رك طبيعى وانسانى بر فلسفه ياپمغه سى ايتملردر.

— ختام —

برا نوبى



فلسفه فاموسى

Sujet و Objet

كله‌لى حقنده تدقيقات

شكارنده‌كى مشابيه طولايىسيه يكدىكرينك مقابلى اولوق اوزره استعمال ايديلن بوايكى كله‌يى تركبه‌يه ترجمه ايتك ايتديكمز زمان پك بويوك مشكلته دوچار اولوق. بو خصوصده اجرا ايتديكمز تدقيقات اولدقه مهم اولديغندن بوايكى كله‌نك تركبه‌لرني سويلزدن اول مذكور تدقيقاتى عينا درج ايتكى مناسب عدايديورز.

Objet كله‌سى اول امرده ذهنك انجربسنديه تحصيل ايدن برمفهوم ديمكدز. چونكه هر ذهن بردوشونجه عمليه‌سيه و هر دوشونجه عمليه‌سى ده بردوشون شخص و برده دوشونين موضوع ايله تعين ايدر. ايسته بودوشونين موضوع (اوبژه = Objet) در. آلمانجه ده بو خصوصده Vurstellung كله‌سى قوللا نيايوركه اوبژه كله‌سنگ عادتاً تعريفى ديمكدز.

بو صورته تعين ايدن اوبژه كله‌سى بالاخره باشقه معنالرده محمول اولمغه باشلادى. هر تظاهر ذهنى خارجده‌كى بر جسمك شكلى كي نظر اعتباره آلدېغندن خارجده‌كى هر هانكى بوجود ايله او وجودك ذهنده‌كى تظاهرى آراسنده برقاريشيقتى حصوله كلدى. ذهنده‌كى تظاهره اوبژه ديدىكى كي تظاهرى ايجاب ايتدرن وجود خارجيه‌يه دخى اوبژه ديلمكه باشلاندى. مثلاً: ذهقارنك آثاري مطالعه اولنورسه اوراده